

ОПРЕДЕЛЕНИЕ

№ 7816

Варна, 30.07.2024 г.

Административният съд - Варна - X състав, в закрито заседание в състав:

СЪДИЯ: МАРИЯНА ШИРВАНЯН

като разгледа докладваното от съдията Марияна Ширванян административно дело № 2250/2023 г. на Административен съд - Варна, за да се произнесе, взе предвид следното:

Производството е по реда на чл.267 ДФЕС.

Страни в производството пред Административен съд Варна са Божидар Георгиев Благоев и Директора на Националното тол управление.

За поставяне на преюдициалните въпроси към Съда на Европейския съюз (СЕС), Съдът съобрази:

1.Правна уредба

1.1. Правото на съюза

Разпоредбите на:

Съображение 6, Член 24 и Приложение II от Директива (ЕС) 2019/520 на Европейския парламент и на Съвета от 19 март 2019 година за оперативната съвместимост на електронни системи за пътно таксуване и за улесняване на трансграничния обмен на информация за неплащане на пътни такси в Съюза (преработен текст) (Текст от значение за ЕИП.); PE/69/2018/REV/1; OB L 91, 29/03/2019, p. 45-76 (BG, ES, CS, DA, DE, ET, EL, EN, FR, GA, HR, IT, LV, LT, HU, MT, NL, PL, PT, RO, SK, SL, FI, SV); достъпен на 22.07.2024г. на електронен адрес: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/bg/TXT/?uri=CELEX%3A32019L0520>

Съображения 8, 17, 19; Член 1, параграф 1 и параграф 2, б.б, предложение второ; Член 2, параграф 1, т.16; Член 7, параграф 3, изречение първо; Член 7а, параграфи 1 и 3 от Директива (ЕС) 2022/362 на Европейския парламент и на Съвета от 24 февруари 2022 година за изменение на директиви 1999/62/ЕО, 1999/37/ЕО и (ЕС) 2019/520 относно таксуването на превозни средства за използване на определени инфраструктури; PE/4/2022/INIT; OB L 69, 4.3.2022, p. 1-39 (BG, ES, CS, DA, DE, ET, EL, EN, FR, GA, HR, IT, LV, LT, HU, MT, NL, PL, PT, RO, SK, SL, FI, SV); достъпна на електронен адрес: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/BG/TXT/?uri=CELEX%3A32022L0362>

Член 1, параграф 8 от Директива 2006/38/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 17 май 2006 година за изменение на Директива 1999/62/ЕО относно заплащането на такси от тежкотоварни автомобили за използване на определени инфраструктури; OB L 157,

9.6.2006, p. 8-23 (ES, CS, DA, DE, ET, EL, EN, FR, IT, LV, LT, HU, MT, NL, PL, PT, SK, SL, FI, SV; Този документ е публикуван в специално издание (BG, RO, HR); достъпна на електронен адрес: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/BG/TXT/?uri=celex:32006L0038>, чрез който в Директива 1999/62/ЕО е добавен чл.9а

Член 41, параграф 1 и 2, Член 47; Член 48; Член 49, параграф 3 от ХАРТАТА НА ОСНОВНИТЕ ПРАВА НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ достъпен на 22.07.2024г. на електронен адрес: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/BG/TXT/PDF/?uri=CELEX:12016P/TXT>

1.2.Национална уредба

1.2.1.Закон за пътищата (ЗП)

Чл. 9. (1) (Доп. - ДВ, бр. 11 от 2017 г., в сила от 31.01.2017 г.) Пътищата са отворени за обществено ползване при спазване на реда и правилата, установени с този закон и със [Закона за движението по пътищата](#).

Чл. 10. (Изм. и доп. - ДВ, бр. 9 от 2003 г., в сила от 1.01.2004 г., изм., бр. 6 от 2004 г., изм. и доп., бр. 104 от 2005 г., изм., бр. 64 от 2006 г., бр. 43 от 2008 г.) (1) (Доп. - ДВ, бр. 101 от 2015 г., в сила от 22.12.2015 г., изм., бр. 80 от 2018 г., в сила от 16.08.2019 г.) За преминаване по платената пътна мрежа се въвежда смесена система за таксуване на различните категории пътни превозни средства и такси на база време и на база изминато разстояние:

1. (изм. и доп. - ДВ, бр. 80 от 2018 г., в сила от 16.08.2019 г.) такса за ползване на платената пътна мрежа - винетна такса за пътни превозни средства по [чл. 10а, ал. 7](#); заплащането на винетната такса дава право на едно пътно превозно средство да ползва за определен срок платената пътна мрежа;

2. (изм. - ДВ, бр. 101 от 2015 г., в сила от 22.12.2015 г., изм. и доп., бр. 80 от 2018 г., в сила от 16.08.2019 г., доп., бр. 60 от 2019 г., в сила от 16.08.2019 г.) такса за изминато разстояние - тол такса за пътни превозни средства по [чл. 10б, ал. 3](#); заплащането на ТОЛ таксата дава право на едно пътно превозно средство да измине разстояние между две точки от съответния път или пътен участък, като изминатото разстояние се изчислява въз основа на сбора на отделните тол сегменти, в които съответното пътно превозно средство е навлязло, а дължимите такси се определят въз основа на сбора на изчислените за съответните тол сегменти такси; таксата за изминато разстояние се определя в зависимост от техническите характеристики на пътя или пътния участък, от изминатото разстояние, от категорията на пътното превозно средство, броя на осите и от екологичните му характеристики и се определя за всеки отделен път или пътен участък.

(2) (Нова - ДВ, бр. 11 от 2017 г., в сила от 31.01.2017 г., изм., бр. 80 от 2018 г., в сила от 28.09.2018 г.) При установено движение по платената пътна мрежа, когато за съответното пътно превозно средство не е заплатена съответната такса по ал. 1, водачът на пътното превозно средство, неговият собственик или трето лице може да заплати компенсаторна такса, в който случай същият се освобождава от административнонаказателна отговорност. В този случай се освобождават от административнонаказателна отговорност и всички други лица, които могат да носят такава във връзка с конкретното пътно превозно средство.

(3) (Изм. - ДВ, бр. 80 от 2018 г., в сила от 28.09.2018 г.) Списъкът на пътищата, включени в обхвата на платената пътна мрежа, по които може да се събира такса за ползване на пътната инфраструктура - винетна такса, или такса за изминато разстояние - тол такса, се приема с решение на Министерския съвет. Списъкът се обнародва в "Държавен вестник".

(6) (Изм. - ДВ, бр. 75 от 2009 г., бр. 66 от 2013 г., в сила от 26.07.2013 г., бр. 98 от 2014 г., в сила от 28.11.2014 г., доп., бр. 31 от 2018 г., изм., бр. 80 от 2018 г., в сила от 28.09.2018

г., бр. 14 от 2020 г.) Размерът на таксите по ал. 1, 2, 4 и 5 и по [чл. 10б, ал. 5](#) се определя с тарифа на Министерския съвет по предложение на министъра на регионалното развитие и благоустройството. Условието и редът за събиране на таксите по ал. 4 и 5 се определят с наредба на Министерския съвет по предложение на министъра на регионалното развитие и благоустройството. Обслужването на картовите плащания по събирането на приходите по ал. 1 се извършва по реда на [чл. 4, ал. 5 от Закона за ограничаване на плащанията в брой](#), като плащания могат да се извършват и чрез карти за гориво, издавани от лица, с които Агенция "Пътна инфраструктура" сключва договори при еднакви публично оповестени общи условия.

(7) (Нова - ДВ, бр. 101 от 2015 г., в сила от 22.12.2015 г., изм. и доп., бр. 80 от 2018 г., в сила от 28.09.2018 г.) Условието, редът и правилата за изграждане и функциониране на смесена система за таксуване на различните категории пътни превозни средства на база време и на база изминато разстояние, се определят с наредба на Министерския съвет в съответствие с изискванията на [Директива 1999/62/ЕО](#) на Европейския парламент и на Съвета от 17 юни 1999 г. относно заплащането на такси от тежкотоварни автомобили за използване на определени инфраструктури, наричана "[Директива 1999/62/ЕО](#)" и [Директива 2004/52/ЕО](#) на Европейския парламент и на Съвета от 29 април 2004 г. за оперативната съвместимост на електронни системи за пътно таксуване в Общността. С наредбата се определят и условията и редът за събиране на таксите по ал. 1 и 2 и по [чл. 10б, ал. 5](#).

(8) (Изм. - ДВ, бр. 101 от 2015 г., в сила от 22.12.2015 г., предишна ал. 2, бр. 11 от 2017 г., в сила от 31.01.2017 г.) Въвеждането на таксите по ал. 1 за преминаване по републикански пътища, които са извън трансевропейската пътна мрежа или по техни участъци, с цел управление на пътните потоци по паралелни (алтернативни) направления на трансевропейската пътна мрежа, не трябва да води до дискриминация по отношение на международния трафик и до нарушаване на конкуренцията между отделните превозвачи.

(10) (Нова - ДВ, бр. 80 от 2018 г., в сила от 28.09.2018 г.) Агенция "Пътна инфраструктура" осъществява правомощията на държавата във връзка със събирането на пътните такси по този член и функциите на лице, събиращо пътни такси, както и по управлението на смесената система за таксуване на различните категории пътни превозни средства на база време и на база изминато разстояние, както и дейността по практическото прилагане, въвеждането, функционирането и контрола на системата за събиране на пътните такси.

(11) (Нова - ДВ, бр. 80 от 2018 г., в сила от 28.09.2018 г.) Агенция "Пътна инфраструктура" оперира и поддържа Електронната система за събиране на пътни такси по ал. 1, която се състои от електронна система за издадените електронни винетки и електронна система за събиране на тол такси.

(12) (Нова - ДВ, бр. 80 от 2018 г., в сила от 28.09.2018 г.) Агенция "Пътна инфраструктура" осигурява възможност на ползвателите на платената пътна мрежа да заплатят съответната такса по ал. 1 и 2 по електронен и банков път, както и чрез картово заплащане и в брой в пунктовете за продажба, както и да заплатят такса за електронна винетка за пътни превозни средства по [чл. 10а, ал. 7](#) и маршрутна карта за пътни превозни средства по [чл. 10б, ал. 3](#) чрез терминали за самотаксуване, разположени по платената пътна мрежа и в областните градове на страната.

(13) (Нова - ДВ, бр. 80 от 2018 г., в сила от 28.09.2018 г.) Разположението на терминалите за самотаксуване се определя с решение на управителния съвет на Агенция "Пътна инфраструктура".

(14) (Нова - ДВ, бр. 80 от 2018 г., в сила от 28.09.2018 г., изм., бр. 105 от 2018 г., в сила от 1.01.2019 г., доп., бр. 23 от 2021 г., в сила от 19.03.2021 г.) Пунктове за продажба се разкриват най-малко в близост до граничните контролно-пропускателни пунктове, на

територията на граничните контролно-пропускателни пунктове, в областните градове, както и по протежение на платената пътна мрежа, като за целта Агенция "Пътна инфраструктура":

1. разкрива пунктове за продажба в областните пътни управления и/или в пунктовете на Националното тол управление, открити по републиканската пътна мрежа, и/или

2. сключва договори при еднакви публично оповестени общи условия и цени и съобразно техническите възможности на електронната система за събиране на пътни такси с търговци, отговарящи на изискванията, определени с решение на управителния съвет на Агенция "Пътна инфраструктура", като агенцията определя местата, на които да се разкрият пунктове за продажба, и осигурява елементи от техническото и софтуерно оборудване, и/или

3. сключва договори при еднакви публично оповестени общи условия и цени с търговци по [чл. 10з, ал. 2](#) и [чл. 10и, ал. 1](#), които осигуряват за своя сметка техническо и софтуерно оборудване за целите на предоставяне на съответните услуги.

Чл. 10а. (Нов - ДВ, бр. 6 от 2004 г., изм., бр. 64 от 2006 г., бр. 43 от 2008 г., бр. 39 от 2011 г., бр. 44 от 2012 г., в сила от 1.07.2012 г., бр. 53 от 2014 г., бр. 14 от 2015 г., доп., бр. 101 от 2015 г., в сила от 22.12.2015 г., изм., бр. 11 от 2017 г., в сила от 31.01.2017 г., бр. 80 от 2018 г., в сила от 1.01.2019 г., бр. 105 от 2018 г., в сила от 1.01.2019 г.) (1) (В сила от 16.08.2019 г. по отношение на пътните превозни средства с обща технически допустима максимална маса над 3,5 тона - ДВ, бр. 105 от 2018 г.) Винетните такси се диференцират в зависимост от срока, за който е платена винетната такса. В зависимост от срока винетните такси биват годишна, тримесечна, месечна, седмична и уикенд и имат валидност от деня, посочен като начална дата при заплащането им. Срокът на валидността на винетните такси се определя с наредбата по [чл. 10, ал. 7](#).

(2) При установено ползване на платената пътна мрежа от пътно превозно средство по ал. 7, минималната пътна такса, която се дължи за това ползване, е винетна такса с валидност за уикенд.

(3) Винетната такса се заплаща от собственика или ползвателя на пътното превозно средство след деклариране на регистрационния му номер, категорията на пътното превозно средство и периода на валидност и важи само за пътното превозно средство, чийто регистрационен номер правилно е бил деклариран от собственика или ползвателя му.

(3а) (Нова - ДВ, бр. 23 от 2021 г., в сила от 19.03.2021 г.) Отговорността при неправилно декларирани данни относно регистрационния номер на пътното превозно средство, категорията му или периода на валидност на винетната такса е на собственика или на ползвателя му. При неправилно декларирани данни се счита, че за пътното превозно средство не е заплатена винетна такса.

(3б) (Нова - ДВ, бр. 23 от 2021 г., в сила от 19.03.2021 г.) Когато при издаване на електронна винетка е допусната техническа грешка при деклариране на регистрационния номер на пътното превозно средство, включително на държавата, в която е регистрирано, или на неговата категория, може да бъде извършена корекция от съответните длъжностни лица, ако след заявление за промяна на грешно декларираните данни от собственика или ползвателя, безспорно се установи, че в Република България не съществува регистрирано пътно превозно средство с идентичен на първоначално декларираните във винетката регистрационен номер, държава на регистрация или категория. Промяната в данните на електронната винетка има действие от момента на извършване на корекцията и има срок на валидност до изтичането на срока на валидност на първоначално издадената.

(4) При заплащане на винетната такса се издава електронна винетка, която представлява електронен документ по смисъла на [чл. 3, ал. 1 от Закона за електронния документ и електронните удостоверителни услуги](#), удостоверяващ заплащането на

съответната такса по [чл. 10, ал. 1, т. 1](#) и съдържащ регистрационния номер на пътното превозно средство, неговата категория, датата на заплащане на таксата и срока на валидност.

(5) Длъжностните лица, осъществяващи контрол по изпълнение на задължението за заплащане на пътна такса по [чл. 10, ал. 1, т. 1](#), нямат право да изискват от собствениците или ползвателите на пътното превозно средство да представят издадената им електронна винетка или доказателства за извършеното плащане.

(6) (В сила от 16.08.2019 г. по отношение на пътните превозни средства с обща технически допустима максимална маса над 3,5 тона - ДВ, бр. 105 от 2018 г.) Електронната винетка, издадена срещу платената винетна такса, следва пътното превозно средство и в случай на прехвърляне на собствеността на пътното превозно средство, като запазва валидността си за срока, за който е издадена.

(7) (В сила от 16.08.2019 г. по отношение на пътните превозни средства с обща технически допустима максимална маса над 3,5 тона - ДВ, бр. 105 от 2018 г.) Винетна такса се заплаща за следните пътни превозни средства с обща технически допустима максимална маса до или равна на 3,5 тона:

1. моторните превозни средства, които имат най-малко четири колела и са предназначени за превоз на пътници;

Чл. 56. (1) Установяването на нарушенията, издаването, обжалването и изпълнението на наказателните постановления се извършват по реда на [Закона за административните нарушения и наказания](#).

(2) Нарушенията се установяват с актове, съставени от:

1. (доп. - ДВ, бр. 69 от 2008 г., изм., бр. 75 от 2009 г., бр. 82 от 2009 г., в сила от 16.10.2009 г.) длъжностните лица на Агенция "Пътна инфраструктура" и на Агенция "Митници" - за нарушения по републиканските пътища;

ДОПЪЛНИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

§ 1. По смисъла на този закон:

53. (Нова - ДВ, бр. 13 от 2024 г., в сила от 13.02.2024 г.) "Неплащане на пътна такса" е нарушението, при което ползвател на пътя в дадена държава членка не плаща пътната такса, която е определена от националните разпоредби в държава членка.

1.2.2. Закон за движение по пътищата (ЗДвП)

Чл. 102. (2) (Нова - ДВ, бр. 105 от 2018 г., в сила от 1.01.2019 г.) Собственикът е длъжен да не допуска движението на пътното превозно средство по път, включен в обхвата на платената пътна мрежа, ако за пътното превозно средство не са изпълнени задълженията във връзка с установяване на размера и заплащане на съответната такса по [чл. 10, ал. 1 от Закона за пътищата](#) според категорията на пътното превозно средство. Ако в свидетелството за регистрация е вписан ползвател, задължението се изпълнява от него.

Чл. 139. (5) (Нова - ДВ, бр. 6 от 2004 г., предишна ал. 3, бр. 85 от 2004 г., предишна ал. 4, бр. 51 от 2007 г., изм., бр. 39 от 2011 г., бр. 101 от 2015 г., в сила от 22.12.2015 г., бр. 105 от 2018 г., в сила от 1.01.2019 г.) Движението на пътни превозни средства по път, включен в обхвата на платената пътна мрежа, се извършва след изпълнение на съответните задължения, свързани с установяване на размера и заплащане на пътните такси по [чл. 10, ал. 1 от Закона за пътищата](#).

(6) (Нова - ДВ, бр. 105 от 2018 г., в сила от 1.01.2019 г.) Водачът на пътно превозно средство е длъжен преди движение по път, включен в обхвата на платената пътна мрежа, да заплати таксата по [чл. 10, ал. 1, т. 1 от Закона за пътищата](#) в случаите, когато такава е дължима според категорията на пътното превозно средство, освен когато таксата е заплатена от трето лице.

Чл. 140. (1) (Доп. - ДВ, бр. 11 от 2017 г., в сила от 31.01.2017 г., изм., бр. 105 от 2018 г., в сила от 1.01.2019 г.) По пътищата, отворени за обществено ползване, се допускат само моторни превозни средства и ремаркета, които са регистрирани и са с табели с регистрационен номер, поставени на определените за това места. По пътищата, включени в обхвата на платената пътна мрежа, се допускат само пътни превозни средства, за които са изпълнени задълженията по установяване на размера и заплащане на пътните такси по [чл. 10, ал. 1 от Закона за пътищата](#).

Чл. 167а. (Нов - ДВ, бр. 105 от 2018 г., в сила от 1.01.2019 г.) (1) Агенция "Пътна инфраструктура" осъществява контрол върху заплащането на съответната такса по [чл. 10, ал. 1 от Закона за пътищата](#) чрез електронната система за събиране на пътни такси.

(2) При изпълнение на функциите си по [този закон](#) определените от председателя на управителния съвет на Агенция "Пътна инфраструктура" длъжностни лица:

1. спират движещи се моторни превозни средства чрез сигнал със стоп-палка с червена светлина, описваща полукръг, като сигнал за спиране може да бъде подаден и от движещ се автомобил на Агенция "Пътна инфраструктура", означен като контролна единица на Националното тол управление, чрез постоянно светещ или мигащ надпис "НАЦИОНАЛНО ТОЛ УПРАВЛЕНИЕ - СЛЕДВАЙ МЕ!"; проверяват документите за самоличност на водача, както и всички документи, свързани с управляваното превозно средство;

2. за установяване на нарушенията по [чл. 179, ал. 3](#) - Зв използват технически средства или системи, заснемащи или записващи датата, точния час на нарушението и/или табелата с регистрационния номер на пътното превозно средство, както и такива за измерване на размерите, масата или натоварването на ос на моторните превозни средства;

3. осъществяват контрол по спазване на задълженията за заплащане на таксите по [чл. 10, ал. 1 от Закона за пътищата](#);

4. (изм. - ДВ, бр. 13 от 2024 г., в сила от 13.02.2024 г.) предоставят възможност за картово плащане на съответните такси по [чл. 10, ал. 2](#), [чл. 10а, ал. 2](#) и [чл. 10б, ал. 5 от Закона за пътищата](#);

7. проверяват създадените записи по ал. 3 и на тяхна основа съставят актове за установяване на административни нарушения при спазване на разпоредбите на [чл. 189е](#) и [чл. 189ж](#);

8. съставят и връчват актове за установяване на административни нарушения и връчват електронни фишове за нарушения по [чл. 179, ал. 3](#) - Зв.

(3) Електронната система за събиране на пътни такси по [чл. 10, ал. 1 от Закона за пътищата](#) създава доклади за всяко установено нарушение по [чл. 179, ал. 3](#) - Зв, към които автоматично се прилагат статични изображения във вид на снимков материал и/или динамични изображения - видеозаписи. Докладите, заедно с приложените към тях статични изображения във вид на снимков материал и/или динамични изображения - видеозаписи, представляват доказателства за отразените в тях обстоятелства относно пътното превозно средство, неговата табела с регистрационен номер, датата, часа и мястото на движение по участък от път, включен в обхвата на платената пътна мрежа, и местонахождението на техническото средство - част от системата.

(4) Агенция "Пътна инфраструктура" създава и поддържа информационна система, в която се издават и съхраняват докладите по ал. 3 и електронните фишове за нарушения по [чл. 179, ал. 3](#) - Зв. Правилата за изграждане и функциониране на информационната система се приемат с решение на управителния съвет на Агенция "Пътна инфраструктура". В информационната система могат да се съхраняват и съставени, но невръчени покани за съставяне на актове за установяване на административни нарушения, актове за установяване на административни нарушения и наказателни постановления за нарушения по [чл. 179, ал. 3](#) - Зв, ако същите отговарят на изискванията за електронен документ и са подписани с квалифициран електронен подпис.

(5) Органите по [чл. 165](#) и [чл. 167, ал. 3 - 3б](#) имат достъп до електронната система по ал. 3 и до информационната система по ал. 4 за целите на осъществявания контрол върху спазването на задължението за заплащане на съответната такса по [чл. 10, ал. 1 от Закона за пътищата](#).

(6) Определените от управителния съвет на Агенция "Пътна инфраструктура" длъжностни лица имат право на достъп до водените от Министерството на вътрешните работи регистри за установяване на собствеността, ползването, вида, категорията, обща техническа допустима максимална маса, броя оси и екологична категория на заснети от системата по ал. 1 пътни превозни средства.

(7) Обменът на информация, условията и редът за достъп до електронната система по ал. 3, до информационната система по ал. 4 и до водените от Министерството на вътрешните работи регистри се урежда с инструкция, която се издава съвместно от министъра на регионалното развитие и благоустройството, министъра на вътрешните работи и министъра на финансите.

Чл. 171. (Доп. - ДВ, бр. 43 от 2002 г., изм., бр. 51 от 2007 г.) За осигуряване на безопасността на движението по пътищата и за преустановяване на административните нарушения се прилагат следните принудителни административни мерки: 8. (нова - ДВ, бр. 105 от 2018 г., в сила от 1.01.2019 г.) временно недопускане продължаване движението на пътно превозно средство, за което не са изпълнени задълженията по установяване размера и заплащане на съответната такса по [чл. 10, ал. 1 от Закона за пътищата](#) - до заплащането ѝ, но за не повече от един месец.

Чл. 179. (3) (Нова - ДВ, бр. 6 от 2004 г., изм. и доп., бр. 51 от 2007 г., изм., бр. 39 от 2011 г., бр. 105 от 2018 г., в сила от 16.08.2019 г. по отношение на пътните превозни средства с обща технически допустима максимална маса над 3,5 тона) Водач, който управлява пътно превозно средство по път, включен в обхвата на платената пътна мрежа, за което е дължима, но не е заплатена такса по [чл. 10, ал. 1, т. 1 от Закона за пътищата](#), се наказва с глоба в размер 300 лв.

(Зд) (Нова - ДВ, бр. 105 от 2018 г., в сила от 1.01.2019 г., доп., бр. 14 от 2023 г., в сила от 1.01.2019 г., бр. 13 от 2024 г., в сила от 13.02.2024 г.) В случаите на ал. 3, За или 3б движението по път, включен в обхвата на платената пътна мрежа, от едно и също пътно превозно средство в рамките на един и същ календарен ден се счита за едно нарушение и се налага едно наказание в размера, определен съответно в ал. 3, За или 3б. Движението по път, включен в обхвата на платената пътна мрежа, чрез същото пътно превозно средство от 00,00 часа до 23,59 часа на следващия календарен ден се счита за отделно административно нарушение, за което се налага отделно наказание. Когато с едно и също пътно превозно средство от категорията по [чл. 10б, ал. 3 от Закона за пътищата](#) в рамките на един календарен ден е осъществено движение по път, включен в обхвата на платената пътна мрежа, и при извършени нарушения по ал. 3а и 3б, наказание се налага само по ал. 3а. При регистрирани три нарушения в рамките на една календарна година за пътно превозно средство от категорията по [чл. 10а, ал. 7 и 7а от Закона за пътищата](#) последващо движение по платената пътна мрежа без заплатена пътна такса по [чл. 10, ал. 1, т. 1 от Закона за пътищата](#) не се счита за административно нарушение и за него не се налага глоба

или имуществена санкция, а образуваните административнонаказателни производства за повече от три нарушения се прекратяват.

(3е) (Нова - ДВ, бр. 105 от 2018 г., в сила от 1.01.2019 г.) Нарушението по ал. 3 - 3в се счита за извършено там, където е установено движението по път, включен в обхвата на платената пътна мрежа, от контролните органи при извършване на проверка на пътното превозно средство. Ако актът за установяване на административно нарушение е съставен въз основа на данните от системата по [чл. 167а, ал. 2](#), за място на извършване на нарушението се счита първото място, на което е установено движение по път, включен в обхвата на платената пътна мрежа, от пътното превозно средство в рамките на всеки отделен 24-часов период в съответствие с ал. 3д.

Чл. 189е.(Нов - ДВ, бр. 105 от 2018 г., в сила от 1.01.2019 г.) (1) Актовете за установяване на административни нарушения по чл. 179, ал. 3 - 3в се съставят от длъжностните лица на службите за контрол по чл. 165, чл. 167, ал.3 - 3б и чл. 167а съобразно тяхната компетентност.

(2) При установяване на нарушение по чл. 179, ал. 3 - 3б преди съставяне на акт за установяване на административно нарушение, контролните органи уведомяват нарушителя за възможността да заплати таксата по чл. 10, ал. 2 от Закона за пътищата. Когато актът за установяване на нарушението се съставя в отсъствие на нарушителя, възможността за заплащане на тази такса се предоставя с връчването на акта.

(3) Таксата по чл. 10, ал. 2 от Закона за пътищата може да бъде заплатена по банков път или чрез картово плащане, а пред органите по чл. 167, ал. 3 - 3б - и в брой, като плащането може да бъде осъществено при извършване на проверката или в срок от 14 дни от връчване на акта за установяване на административно нарушение по чл. 179, ал. 3 - 3б.

(4) В случаите, при които таксата по чл. 10, ал. 2 от Закона за пътищата се заплаща след връчване на акта за установяване на административно нарушение, нарушителят следва в платежното нареждане да посочи номера на акта за установяване на административното нарушение.

(5) При заплащане на таксата по чл. 10, ал. 2 от Закона за пътищата в срока и при условията на ал. 3 и 4 и след постъпване на сумата по сметката на Агенция "Пътна инфраструктура", нарушителят се освобождава от административнонаказателна отговорност за конкретното нарушение по чл. 179, ал. 3 - 3б, установено в акта за установяване на административно нарушение. В тези случаи се освобождават от административнонаказателна отговорност собственикът, вписаният ползвател и водачът за извършеното административно нарушение по чл. 179, ал. 3 - 3б във връзка с конкретното пътно превозно средство за съответния случай на движение по път, включен в обхвата на платената пътна мрежа.

(6) Ако таксата по чл. 10, ал. 2 от Закона за пътищата е заплатена в срока и при условията на ал. 3 и 4, акт за установяване на административно нарушение по чл. 179, ал. 3 - 3б не се съставя, а когато акт е съставен, не се издава наказателно постановление и производството се прекратява.

(7) Независимо от налагането на административно наказание, нарушителят дължи заплащане на съответната такса по чл. 10а, ал. 2 или чл. 10б, ал. 5 от Закона за пътищата съобразно категорията на пътното превозно средство. Задължението се счита за изпълнено при заплащане на таксата по чл. 10, ал. 2 от Закона за пътищата.

(8) Контролните органи могат да извършват справки в електронната система за събиране на пътни такси по чл. 10, ал. 1 от Закона за пътищата, като

отразените в нея данни се считат за доказателства във връзка със следните обстоятелства: мястото, датата, точния час на извършване на нарушението, регистрационния номер на пътното превозно средство, както и данни, свързани с движението по участък от път, включен в обхвата на платената пътна мрежа, данни за липса или наличие на декларирани тол данни и наличие или липса на заплащане на дължимите такси.

(9) По административната преписка може да се прилага справка от електронната система за събиране на пътни такси по чл. 10, ал. 1 от Закона за пътищата, която има доказателствена сила за отразените в нея обстоятелства, доколкото не бъде доказано противното.

(10) За съставените актове за установяване на административно нарушение се извършва отбелязване в информационната система по чл. 167а, ал. 4 до края на работния ден, в който е установено нарушението, а за събраните такси по чл. 10, ал. 2, чл. 10а, ал. 2 или съответно чл. 10б, ал. 5 от Закона за пътищата - до края на работния ден, следващ деня на тяхното събиране.

(11) Контролните органи окомплектоват акта за установяване на административното нарушение заедно с всички документи по неговото съставяне и постъпилите възражения в двуседмичен срок от съставянето на акта и в същия срок изпращат преписката на председателя на управителния съвет на Агенция "Пътна инфраструктура".

(12) Наказателните постановления за административни нарушения по чл. 179, ал.3 - 3в се издават от председателя на управителния съвет на Агенция "Пътна инфраструктура" или оправомощени от него длъжностни лица.

(13) За съставените актове за установяване на административни нарушения и издадените наказателни постановления по този член се прилагат разпоредбите на чл. 189, ал. 1 - 3 и ал. 13 - 16.

Чл. 189ж. (Изм. и доп. - ДВ, бр. 14 от 2023 г., в сила от 10.02.2023 г.) (1) При нарушение по чл. 179, ал. 3, установено и заснето от електронната система по чл. 167а, ал. 3, може да се издава електронен фиш в отсъствието на контролен орган и на нарушител за налагане на глоба или имуществена санкция в размер, определен за съответното нарушение. Електронният фиш съдържа данни за: мястото, датата, точния час на извършване на нарушението, регистрационния номер на пътното превозно средство, собственика или вписания ползвател, описание на нарушението, нарушените разпоредби, възможността за заплащане на таксата по чл. 10, ал. 2 от Закона за пътищата, размера на глобата, срока и начините за доброволното ѝ заплащане. Образецът на електронния фиш се утвърждава от управителния съвет на Агенция "Пътна инфраструктура".

(2) В 14-дневен срок от получаване на електронния фиш лицето може да заплати таксата по чл. 10, ал. 2 от Закона за пътищата при спазване изискванията на чл. 189е, ал. 3 и 4 или да поиска анулиране на електронния фиш на основание ал. 3 с молба до председателя на управителния съвет на Агенция "Пътна инфраструктура".

(3) Електронният фиш се анулира:

1. когато таксата по чл. 10, ал. 2 от Закона за пътищата е заплатена;
2. когато пътното превозно средство е било обявено за издирване;
3. когато за пътното превозно средство съгласно закон или международен договор не се дължи съответната такса по чл. 10, ал. 1 от Закона за пътищата;

4. (Нова) в случаите на чл. 179, ал. 3д, изречение четвърто;

5. (Нова) в случаите на чл. 179, ал. 4 и на чл. 10а, ал. 6 от Закона за пътищата.

(За) (Нова) В случаите по ал. 3, т. 5 електронен фиш за последващо движение по смисъла на чл. 179, ал. 3д, изречение четвърто се счита за анулиран по силата на закона.

(4) Председателят на управителния съвет на Агенция "Пътна инфраструктура" или оправомощено от него лице уведомява лицето, подало искане по ал. 2, за решението си по ал. 3 в 7-дневен срок от датата на анулирането или от датата на отказа за анулиране на фиша.

(5) Електронният фиш подлежи на обжалване по реда на Закона за административните нарушения и наказания. Жалбата срещу електронния фиш се подава в 14-дневен срок от получаването му, а когато е направено искане по ал. 3 - в 14-дневен срок от съобщаването на отказа за анулиране на фиша. В 7-дневен срок от получаване на жалбата председателят на управителни съвет на

Агенция "Пътна инфраструктура" или оправомощени от него длъжностни лица я изпращат на компетентния районен съд заедно с цялата преписка.

(6) Ако не бъде заплатена таксата по чл. 10, ал. 2 от Закона за пътищата, се дължи пълният размер на посочената в електронния фиш глоба.

(7) По отношение на електронния фиш за нарушение по чл. 179, ал. 3 - 3б се прилагат разпоредбите на чл. 189, ал. 10.

Чл. 189з. (Нов - ДВ, бр. 109 от 2020 г., в сила от 23.12.2021 г.) За нарушенията по този закон не се прилагат [чл. 28](#) и [58г от Закона за административните нарушения и наказания](#).

1.2.3 НАРЕДБА за условията, реда и правилата за изграждане и функциониране на смесена система за таксуване на различните категории пътни превозни средства на база време и на база изминато разстояние Приета с [ПМС № 285](#) от 10.12.2018 г., обн., ДВ, [бр. 104](#) от 14.12.2018 г., в сила от 14.12.2018 г., изм. и доп., бр. 80 от 11.10.2019 г., в сила от 11.10.2019 г.

Чл. 4. (В сила от 1.01.2019 г. - ДВ, бр. 104 от 2018 г.) (1) Винетните такси предоставят право на едно пътно превозно средство, попадащо в категорията по [чл. 10а, ал. 7 от Закона за пътищата](#), да ползва за определен срок платената пътна мрежа.

(2) Винетните такси се събират в съответствие с [Тарифата за таксите, които се събират от Агенция "Пътна инфраструктура"](#), приета с Постановление № 219 на Министерския съвет от 2008 г. (ДВ, бр. 79 от 2008 г.), и съобразно периода им на валидност, както следва:

1. годишна винетка с валидност за срок една година считано от заявената при заплащането ѝ начална дата на действие;

2. тримесечна винетка с валидност три месеца считано от заявената при заплащането ѝ начална дата на действие;

3. месечна винетка с валидност един месец считано от заявената при заплащането ѝ начална дата на действие;

4. седмична винетка с валидност 7 календарни дни считано от заявената при заплащането ѝ начална дата на действие;

5. уикенд винетка с валидност от 12,00 ч. в петък до 23,59 ч. в неделя на същата седмица.

(3) Началната дата на действие на електронната винетка, заявена при заплащането ѝ, не може да е по-късна от 30 дни след датата на закупуването ѝ.

(4) При установено ползване на платената пътна мрежа от пътно превозно средство, попадащо в категорията по [чл. 10а, ал. 7 от Закона за пътищата](#), за което не е заплатена такса по [чл. 10, ал. 1, т. 1 от Закона за пътищата](#) и за което не се заплати такса по [чл. 10, ал. 2 от Закона за пътищата](#), минималната пътна такса, която се дължи за това ползване, е винетна такса с валидност за уикенд.

ДОПЪЛНИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

§ 2. Наредбата въвежда изискванията на [Директива 1999/62/ЕО](#) на Европейския парламент и на Съвета от 17 юни 1999 г. относно заплащането на такси от тежкотоварни автомобили за използване на определени инфраструктури и [Директива 2004/52/ЕО](#) на Европейския парламент и на Съвета от 29 април 2004 г. за оперативната съвместимост на електронни системи за пътно таксуване в Общността, както и изискванията на [Решение 2009/750/ЕО](#) за определяне на Европейската услуга за електронно събиране на такса за изминато разстояние и нейните технически елементи.

1.2.4. ТАРИФА за таксите, които се събират за преминаване и ползване на републиканската пътна мрежа приета с [ПМС № 370](#) от 20.12.2019 г., обн., ДВ, [бр. 101](#) от 27.12.2019 г., изм., [бр. 16](#) от 24.02.2020 г., [бр. 49](#) от 30.06.2022 г., в сила от 1.07.2022 г., попр., [бр. 51](#) от 1.07.2022 г., изм., бр. 104 от 30.12.2022 г., в сила от 1.01.2023 г.

Чл. 24. (Изм. - ДВ, бр. 49 от 2022 г., в сила от 1.01.2023 г.) За ползване на пътната инфраструктура от пътни превозни средства по [чл. 10а, ал. 7 от Закона за пътищата](#) се заплащат винетни такси, даващи право на едно пътно превозно средство да използва за определен срок републиканските пътища, както следва:

	Цени на винетни такси (в лв.)	Цени на винетна такса (в евро)
Уикенд	9	5
Седмична	13	7
Месечна	27	14
Тримесечна	48	25
Годишна	87	45

Чл. 26. (Изм. - ДВ, бр. 49 от 2022 г., в сила от 1.07.2022 г.) (1) При установено движение по платената пътна мрежа, когато за съответното пътно превозно средство по [чл. 10а, ал. 7 от Закона за пътищата](#) не е заплатена съответната такса по [чл. 10, ал. 1, т. 1 от Закона за пътищата](#), водачът на пътното превозно средство, неговият собственик или трето лице може да заплати компенсаторна такса в следния размер:

Компенсаторна такса (в лв.)	Компенсаторна такса (в евро)
70	36

2. Съдебна практика на Съда на ЕС

Решаващият съдебен състав на Административен съд Варна не е констатирал от съдържащите се в сайта на СЕС решения, релевантна практика по идентични или сходни дела. Спорът по дело на СЕС № С-61/23 е относно тежкотоварни автомобили и за различни разпоредби от разглежданите в настоящото производство.

3. Фактите по спора:

Производството пред Административен съд Варна е образувано по жалба на Божидар Георгиев Благоев срещу писмо с изх.№ 97-00-22685/28.09.2023г. на директора на Национално тол управление, Агенция „Пътна инфраструктура“.

В жалбата са изложени съображения за допустимост на оспорването. Сочи се, че по установените от Националното тол управление (НТУ) процедури, годишната винетка за движение по пътищата е със срок на валидност по-малък от една година поради нормативно несъответствие. Изложена е следната фактическа обстановка: на 12.06.2023г. г-н Благоев закупил годишна електронна винетка. На 01.07.2023г. при пътуване от гр. Варна към гр.София бил спрян два пъти от служители на АПИ, при което те го информирали, че дължи компенсаторна такса в размер на 70лв. на основание „Няма валидна винетка“. На 02.07.2023г. по обратния маршрут е спиран още 3 пъти по същата причина. Подал е заявление към директора на НТУ в вх.№ 94-0015058/03.07.2023г. с искане определената му компенсаторна такса в размер на 70лв. да бъде отменена. Тъй като не получил отговор в обявеният му от НТУ 30 - дневен срок, на 21.08.2023г. г-н Благоев подал жалба срещу Агенция „Пътна инфраструктура“ в Комисията по защита на потребителите. В жалбата е искал компенсаторната такса в размер на 70лв. да бъде отменена. На 28.09.2023г. г-н Благоев получил чрез Комисията за защита на потребителите Писмо с изх.№ 97-00-22685/28.09.2023г. на директора на Националното тол управление. Това писмо обжалвал. Сочи, че на 29.09.2023г. е заплатил компенсаторната такса в размер на 70лв. Жалбоподателят относно приложимото право сочи, че съгласно чл.4, ал.2, т.1 от Наредбата за условията, реда и правилата за изграждане и функциониране на смесена система за таксуване на различни категории пътни превозни средства на база време и на база изминато разстояние, годишната винетка е с валидност за срок една година считано от заявената при заплащането ѝ начална дата на действие. В допълнение, сочи, че чл.6, ал.2 на същата наредба е посочено, че електронната винетка съдържа датата на заплащане на винетката и периода на валидност, който в случая е „за срок от една година“, съгласно чл.4, ал.2 от Наредбата. Освен това жалбоподателят сочи, че в чл.10а, ал.1 от Закона за пътищата е посочено, че винетката е валидна от „деня, посочен като начална дата при заплащането“ и прави извод, че е имал валидна винетка за целия ден на 12.06.2023г. Сочи, че според НТУ, заплатената от него винетка била с валидност от 12.05.42 часа на 12.06.2023г. до 23:59:59 часа на 11.06.2024г. и прави извод, че така е въведен нов срок на валидност, който е по-кратък от установеният в закона.

В с.д. 15817/07.11.2023г. директора на Национално тол управление, Агенция „Пътна инфраструктура“, чрез процесуален представител изразява становище за недопустимост и неоснователност на жалбата на следните съображения: съгласно чл.10, ал.2 от ЗП при установено движение по платената пътна мрежа, когато за съответното пътно превозно средство не е заплатена съответната такса по ал.1 от същия член, водачът на пътното превозно средство, неговият собственик или трето лице може да заплати компенсаторна такса, като в този случай това лице се освобождава от административнонаказателна отговорност. От друга страна, съгласно чл.189е, ал.2 от ЗДвП при установяване на нарушение по чл.179, ал.3 - 3б преди съставяне на акт за установяване на административно нарушение, контролните органи уведомяват нарушителя за възможността да заплати таксата по чл.10, ал.2 от ЗП, ал.6 от чл.10 на ЗП, гласи, че ако таксата по чл.10, ал.2 от ЗП е заплатена в срока и при условията на ал.3 и ал.4, акт за установяване на административно нарушение по чл.179, ал.3 - 3б не се съставя, а когато акт е съставен, не се издава наказателно постановление и производството се прекратява. Прави анализ на цитираната правна уредба и извежда извод, че предвидената в чл.10, ал.2 от ЗП компенсаторна такса,

по същността си не представлявала санкция или глоба, която се налага в рамките на нарочно производство или от нарочен наказващ орган. заплащането на таксата всъщност представлявало доброволен акт, както ясно личало от разпоредбата на чл.10, ал.2 от ЗП и чл.189е, ал.2 и 6 от ЗДвП. Посочено е, че употребеният от законодателят израз „може“ по отношение на заплащането на таксата, сочело именно на нейният доброволен характер, като на изключителната преценка на лицето бил оставен изборът дали да заплати компенсаторната такса, с присъщите ѝ последици състоящи се съгласно чл. 189е, ал.5 от ЗДвП в освобождаване от административнонаказателна отговорност. Направен е извод, че „заплащането на компенсаторната такса представлява една възможност, предвидена от законодателния орган, чиято реализация е оставена на строго личната преценка на лицето, считано за нарушител. Тази такса, от една страна не се налага от наказващ орган и не се налага чрез изричен акт, а от друга - не е предвидена възможност за нейното обжалване. Такава възможност не е предвидена нито в ЗАНН, нито в ЗДвП или ЗП, което от своя страна води и до обосновавания извод за липса на годеж за оспорване акт, както и предвиден процесуален ред за такова оспорване.“ В този аспект е цитирана съдебна практика - определение № 297/02.09.2019г. по адм.д. 392/2019г. по описа на Административен съд Велико Търново. Допълнително е посочено, че „доброволното заплащане на предвидената в разпоредбата на чл.10, ал.2 от ЗП компенсаторна такса води по силата на закона до освобождаване от административнонаказателна отговорност, в това число и до погасяване на всички негативни последици, породени от извършеното нарушение. Така, в конкретната хипотеза, при заплащане на компенсаторна такса, изобщо не се пристъпва към ангажиране на административнонаказателната отговорност и не се образува административнонаказателна преписка. В този смисъл са и императивните по своя характер разпоредби на чл.189е, ал.5 и ал.6 от ЗДвП.“ На изложените съображения „относно характера на компенсаторната такса, като специален вид механизъм за освобождаване от отговорност“ е направен извод за недопустимост на жалбата. Считат жалбата за недопустима и като насочена срещу акт, който не подлежи на оспорване. При условие, че съдът разгледа жалбата по същество, иска оставянето ѝ без уважение, като неоснователна. Преповтаря фактите описани в оспореното писмо и сочи, че за установеното неправомерно движение е създаден доклад по чл.167а, ал.3 от ЗДвП с приложения към него статични изображения, представляващи снимков материал и доказващи в тяхната съвкупност отразените обстоятелства относно движението на пътното превозно средство и индивидуализацията му, както и местонахождението на техническото средство - част от система съгласно разпоредбата на чл.167а, ал.3 от ЗДвП. Соци, че създадените доклади се съхраняват в информационната система по чл.167а, ал.4 от ЗДвП и предвид възложените им правомощия, осъществяващите контрол върху спазването на задължението за заплащането на съответната такса по чл.10, ал.1 от ЗП органи, имали достъп до тези доклади - чл.167а, ал.5 от ЗДвП. Соци, че след като е бил известен за наличието на извършеното нарушение, нарушителят е бил изрично уведомен за описаната възможност за заплащане на компенсаторната такса и то е решил доброволно да се възползва. Освен това сочи, че чл.189е, ал.9 от ЗДвП по административната преписка може да се прилага справка от електронната система за събиране на пътни такси по чл.10, ал.1 от Закона за пътищата, която имала доказателствена сила за отразените в нея обстоятелства, доколкото не бъде доказано противното. Релевиран е довод, че „Посочените по - горе разпоредби придават отнапред ясно изразена доказателствена стойност на съставените доклади и приложения към тях статични изображения във вид на снимков материал, както и на справките от Електронната система за събиране на пътни такси по чл.10, ал.1 от ЗП.

В оспореният акт - писмо с изх.№ 97-00-22685/28.09.2023г. на директора на Национално толо управление, Агенция „Пътна инфраструктура“ е посочено, че е издадено във връзка с постъпила жалба от г-н Благоев, чрез Комисията за защита на потребителите. Констатирана е следната фактическа обстановка - на 12.06.2023г. в 11.04ч., пътно превозно средство с рег.№ В9223НН е било установено при преминаване в обхвата на платената пътна мрежа и по - конкретно при движение по път А-2, километър 418+126, в посока - намаляващ километър, област Варна - Игнатиево. Констатираното движение на ППС е регистрирано в Електронната система за събиране на пътни такси по чл.167а, ал.3 от Закона за движение по пътищата като нарушение, тъй като за пътното превозно средство нямало валидна винетка. В резултат на извършената от страна на административнонаказващия

орган служебна проверка е установено, че за пътно превозно средство с рег.№ В9223НН е закупена годишна електронна винетка с идентификационен № 23061283127558, с период на валидност от 12.06.2023г., 12.05часа до 11.06.2024г., 23.59ч.

От установените факти административният орган е приел, че електронната винетка с идентификационен № 23061283127558 е с начален период на валидност от 12.06.2023г., 12.05часа, а регистрираното в Електронната система за събиране на пътни такси по чл.167а, ал.3 от ЗДвП административно нарушение е от дата 12.06.2023г. в 11.04часа, т.е. нарушението е констатирано преди електронната винетка да бъде активирана. Цитирани са разпоредбите на чл.167а, ал.3 от ЗДвП, чл.139, ал.6 от ЗДвП и чл.10, ал.12 от Закона за пътищата. Посочено е, че използването на пътен участък, за който дължимата винетна такса не е заплатена, представлява административно нарушение, за което извършителят носи административнонаказателна отговорност. Посочено е, че са предвидени множество алтернативни способи за заплащането на дължимата такса, които осигуряват в достатъчна степен възможността за надлежно изпълнение на предвидените в чл.139, ал.6 от ЗДвП задължения, като изборът кой от тези способи ще предпочете водачът/ ползвателят, за да заплати дължимата винетна такса, е оставен на неговата лична преценка.

Административният орган посочва, че от цитираните в писмото правни норми и, че съгласно Общите условия за работа с електронната страница на Национално тол управление при Агенция „Пътна инфраструктура“ и за продажба на винетки чрез електронната страница, мобилното приложение и терминалите за самообслужване, достъпни на електронната страница на Националното тол управление, е предвидено, че „Настоящите общи условия имат за цел да изяснят правата и задълженията на потребителите във връзка с използването на описаните по т.1 и 2 услуги. Тези общи условия се прилагат от момента, в който потребителят започне ползването на съответната услуга, и обвързват страните до приключване на предоставяне на услугата съгласно същите.“ Съгласно раздел IV, т.23 от същите „Независимо от началната дата на срока на валидност, електронната винетка става валидна от момента, в който постъпи плащане на дължимите винетни такси по сметка на Агенция „Пътна инфраструктура“, като са спазени изискванията за избрания от потребителя начин на плащане и са посочени данните да индивидуализиране на електронната винетка. В случаите на плащане по банков път, електронната винетка става активна в момента на реконсиляция.“ Срокът на валидност на електронната винетка се определя съгласно заявеното от потребителя, но започва да тече не по-рано от постъпване на плащането на винетните такси по сметката на Агенция „Пътна инфраструктура“.

В изложения аспект г-н Благоев е уведомен, че към дата 12.06.2023г. в 11.04часа, пътно превозно средство с рег.№ В9223НН се е движело по платената пътна мрежа без заплатена винетна такса. Посочено е, че за регистрираното в Електронната система за събиране на пътни таксинарушение на дата 12.06.2023г. в 11.04 часа ще бъде издаден електронен фиш, който може да бъде анулиран, ако по него се заплати съответната компенсаторна такса в 14-дневен срок от получаването му.

Посочено е, че за регистрирано в Електронната система за събиране на пътни такси по чл.10, ал.1 от ЗП нарушение е предвидена възможност за заплащане на компенсаторна такса, съгласно чл.10, ал.2 от ЗП, представляваща механизъм за освобождаване от административнонаказателна отговорност при нарушения, свързани с ползването на платената пътна мрежа. Възможността за доброволно заплащане на компенсаторна такса дава право на нарушителите да се освободят от налагането на административни санкции, както и от свързаните с тях последици, като заплатят по - ниска такса от размера на глобата. Допълнено е, че пристъпването към заплащане на компенсаторна такса представлява доброволен акт, като в тази връзка, на изключителната преценка на лицето бил оставен изборът дали да заплати компенсаторна такса, с присъщите ѝ последици регламентирани в чл.189е, ал.5 ЗДвП - освобождаването от административнонаказателна отговорност.

Предвид данните посочени в жалбата, становището на ответника, оспореното писмо и приложената административна преписка се констатират следните релевантни за спора факти:

1. г-н Благоев е започнал движение с лекия автомобил регистрирано в Електронната система за събиране на пътни такси на дата 12.06.2023г. в 11.04 часа;

2. електронната винетка с идентификационен № 23061283127558 за същият лек автомобил е с начален период на валидност от 12.06.2023г., 12.05 часа;

3. административният орган квалифицира управлението на автомобила за периода от 11.04 часа до 12.05 часа на 12.06.2023г. като административно нарушение по чл.167а, ал.3 от ЗДвП (видно от писмото на Агенция „Пътна инфраструктура“, Национално ТОЛ управление до г-н Благоев и от т.IV от становището на ответника до Съда);

4. на подаденото от г-н Благоев заявление за отмяна на наложената му компенсаторната такса до административният орган, не е даден никакъв отговор;

5. отговор от директора на НТУ е получен едва след подаването на жалба от г-н Благоев до Комисията за защита на потребителите.

Спорен, съгласно заявеното в жалбата е срокът на действие на електронната винетка с идентификационен № 23061283127558, както и липсата на възможност да бъдат оспорени наложената компенсаторна такса, нейният размер, основанието ѝ и начинът на събирането ѝ от административният орган (предвид твърдението на жалбоподателя, неоспорено от ответника, че в рамките на пътуването му на 01.07.2023г. от гр. Варна до гр. София е спиран 2 пъти от служители на АПИ за да бъде информиран, че няма валидна винетка и по обратния маршрут на 02.07.2023г. от гр.София до гр. Варна е спиран 3 пъти, отново, за да бъде информиран, че няма винетка, които действия на администрацията са притеснили изключително както жалбоподателя, така и семейството му, което е пътувало с него).

4.Приложения:

Към определението да се приложат в заверени за вярност копия:

5.1 на оспореният административен акт (л.11- 12 от съдебната преписка);

5.2 на жалбата срещу него;

5.3 становището на ответника (л.28-30 от съдебната преписка);

5.4 разписката за платена компенсаторна такса в завереното за вярност копие (л.9 от административната преписка) и

5.5 копието от данните за закупената годишна винетка (л.4 от административната преписка.

5.Съображенията на съда:

Спорът по приложението на закона е формиран относно 1.дължимостта на компенсаторната такса, предвид нормативната уредба в Закона за пътищата и 2.липсата на възможност в националното право за оспорването на дължимостта на компенсаторната такса, на нейният размер и на действията по събирането ѝ.

В Закона за пътищата в частта на въвеждането на платена пътна мрежа в Република България са транспонирани Директива (ЕС) 2019/520 на Европейския парламент и на Съвета от 19 март 2019 година за оперативната съвместимост на електронни системи за пътно таксуване и за улесняване на трансграничния обмен на информация за неплащане на пътни такси в Съюза, Директива (ЕС) 2022/362 на Европейския парламент и на Съвета от 24 февруари 2022 година за изменение на директиви 1999/62/ЕО, 1999/37/ЕО и (ЕС) 2019/520 относно таксуването на превозни средства за използване на определени инфраструктури и Директива 2006/38/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 17 май 2006 година за изменение на Директива 1999/62/ЕО относно заплащането на такси от тежкотоварни автомобили за използване на определени инфраструктури, поради което регламентираните в националното право разпоредби попадат в приложното поле на Хартата на основните права на Европейския съюз и по - конкретно в частта на разписаните право на добра администрация, право на ефективни правни средства за защита и на справедлив съдебен процес, презумпция за невинност и право на защита и принцип на законност и пропорционалност на престъплението и наказанието.

В настоящото запитване са възпроизведени разпоредбите от Закона за пътищата и от Закона за движение по пътищата в относимите към разглеждания период редакции. Измененията на разглежданите норми не се отразяват на разглежданите отношения, поради което Съдът не ги е възпроизвел. Анализирани са само разпоредбите във възпроизведените в запитването текстове.

При анализът на Чл. 10а., ал.1, изречение второ от Закона за пътищата, Съдът констатира, че формулировката му е различна от дадената в Член 7а, параграфи 1 и 3 от Директива (ЕС) 2022/362 на Европейския парламент и на Съвета от 24 февруари 2022 година за изменение на директиви 1999/62/ЕО, 1999/37/ЕО и (ЕС) 2019/520 относно таксуването на превозни средства за използване на определени инфраструктури и позволява различно тълкуване относно началния момент на валидност на заплатените винетни такси. Което се отразява на правата на лицата, заплащащи винетни такси и на избора им на винетна такса. Националната уредба предвижда „В зависимост от срока винетните такси биват годишна, тримесечна, месечна, седмична и уикенд и имат валидност от деня, посочен като начална дата при заплащането им.“ Формулировката на тази разпоредба дава възможност за различни тълкувания относно началото на валидност на заплатената винетната такса при годишната винетка, а именно: според първото тълкуване дадено от жалбоподателя началото на валидност е 00 часа на деня на закупуването ѝ, т.е. годишната винетка закупена от ползвателя на пътищата в 12.05 часа на 12.06.2023г. има валидност от 00 часа на 12.06.2023г. до 23.59 часа на 11.06.2024г., а според второто тълкуване дадено от административния орган - началото на валидност е часът на закупуване, т.е. 12.05 часа на 12.06.2023г. и има валидност до 23.59 часа на 11.06.2024г.

Съгласно правилата на тълкуването заложи в Закона за нормативните актове формулировката „винетните такси ... имат валидност от деня, посочен като начална дата при заплащането им“, предполага, че началният момент на валидност на винетната такса, независимо от момента на заплащането ѝ е 00 часа на деня, в който е заплатена. Видно от формулировката на Член 7а, параграф 3 от Директива (ЕС) 2022/362 на Европейския парламент и на Съвета от 24 февруари 2022 година за изменение на директиви 1999/62/ЕО, 1999/37/ЕО и (ЕС) 2019/520 относно таксуването на превозни средства за използване на определени инфраструктури, такъв начален момент не е предвиден. От значение за правилното решаване на делото е допустима ли е разглежданата уредба в националното право, т.к. ако същата е допустима, то независимо от това, в кой момент на конкретната дата г-н Благоев е заплатил винетната такса, същата следва да има валидност от началото на деня, в който е установено, че е управлявал автомобила без да е заплатил винетната такса, от което следва, че не извършил нарушение.

Съдът констатира, че не е предвидена национална нормативна уредба, въпреки заложените принципи и права в ХОПЕС, даваща възможност на лицата по отношение, на които е установено задължения за заплащане на компенсаторна такса да възразят пред административния орган и съответстващото на тази възможност задължение на

административния орган да отговори на възражението, не им е дадена и възможност да оспорят пред съд основанието и размера на компенсаторната такса. При условие, че платят компенсаторната такса, отпада административно наказателната им отговорност, съгласно чл.189е и чл. 189ж от Закона за движение по пътищата. Това означава, че съгласно националното право се налага административно наказание, като ех lege при заплащането на санкцията е отнета възможността за обжалването ѝ. Предпоставки налагащи плащането на компенсаторните такси от задължените лица са установеният размер на глобата в Закона за движение по пътищата (чл. 179, ал.3 от ЗДВП - 300лв.) и разменената в хода на административнонаказателното производство доказателствена тежест по арг. от чл.189е, ал.9 от Закона за движение по пътищата. Посочените разпоредби предполагат лицата да предпочетат да заплатят компенсаторните такси, което пък е довело до практика на националния орган да не създава документи относно факта на констатираното от него нарушение. В конкретния случай не бяха представени релевантни доказателства относно нарушението, въпреки дадената от съда възможност за това. Представена е само справка в табличен вид с посочена оскъдна информация в нея. Не бяха представени от националния орган и данни за плащането на компенсаторната такса от г-н Благоев. В становището административният орган сочи, че жалбата на г-н Благоев не следва да бъде разглеждана, защото не е предвидена такава възможност в националното законодателство. От националната нормативна уредба се констатира и, че размерите на предвидените компенсаторна такса и глоба не са пропорционални на извършеното нарушение (не се отчита периодът, в който е извършено, причините за извършването му, финансовото състояние на нарушителя и не на последно място размерът на незаплатената такса и качеството на услугата - качество на пътната настилка, възможност за безпрепятствено движение от едно населено място до друго). Освен горното се констатира, че при заплащането на компенсаторната такса не отпада задължението за заплащането на винетната такса за същия период (конкретно в настоящия случай, компенсаторната такса е заплатена за нарушение на 12.06.2023г., винетната такса също е заплатена за тази дата и за следващите, в рамките на едногодишен период).

Съдът предвид фактите по разглеждания в настоящото производство спор, нормативната уредба на ЕС и националната такава и, изразеното от конституционният съдия и член-кореспондент на БАН Атанас Марков Семов становище, че „Несъмнено ключова „мярка“ за постигане на пълната ефективност на правото на Европейският съюз е съответстващото на правото на ЕС тълкуване на всяка вътрешно правна норма в неговото приложно поле.“ (Семов, А., Задължението за съответстващо на правото на ЕС тълкуване на вътрешните правни норми. Най-широкообхватната последица от действието на Правото на ЕС., Библиотека „Студии по Европейско право, Университетско издателство „Св. Климент Охридски“, София 2022, стр.45), при изпълнение на задължението му да даде съответстващо на правото на ЕС тълкуване на приложимите вътрешноправни норми и на основание чл.267ДФЕС,

ОПРЕДЕЛИ:

СПИРА производството по адм.д. 2250 по описа на Административен съд Варна за 2023г.

ОТПРАВЯ до Съда на Европейския съюз следните преюдициални въпроси:

1. Допустима ли е съгласно Член 7а, параграфи 1 и 3 от Директива (ЕС) 2022/362 на Европейския парламент и на Съвета от 24 февруари 2022 година за изменение на директиви 1999/62/ЕО, 1999/37/ЕО и (ЕС) 2019/520 относно таксуването на превозни средства за използване на определени инфраструктури национална нормативна уредба като разписаната в Чл. 10а., ал.1, изречение второ от Закона за пътищата, съгласно която „В зависимост от срока винетните такси биват годишна, тримесечна, месечна, седмична и уикенд и имат валидност от деня, посочен като начална дата при заплащането им.“?

2. Допустима ли е предвид Член 41 от ХОПЕС национална нормативна уредба като разглежданата в националното право, при която не е предвидено изпълнението от органа или лицето събиращо таксите за пътищата на задълженията му регламентирани в Член 24 и Приложение II от Директива (ЕС) 2019/520 на Европейския парламент и на Съвета от 19 март 2019 година за оперативната съвместимост на електронни системи за пътно таксуване и за улесняване на трансграничния обмен на информация за неплащане на пътни такси в Съюза, за изпращането на уведомително писмо до лицето, което при ползването на пътната мрежа не е заплатило предвидената такса, с предвидената в Член 24 и Приложение II от Директива (ЕС) 2019/520 на Европейския парламент и на Съвета от 19 март 2019 година информация и даването на възможност да посочи какви са причините за неплащането на таксата, и практика на националния орган, съгласно която последният да не отговаря на поставените до него запитвания от ползвателите на пътищата за отмяната на наложените им компенсаторните такси?

3. Допустима ли е предвид Член 47 изречение първо и второ във връзка с Член 48 от ХОПЕС национална нормативна уредба, като предвидената в чл.189е и чл.189ж от Закона за движение по пътищата, съгласно която при заплащането на компенсаторната такса за движение по пътищата от собственикът или водачът на лекия автомобил, при установено от административния орган, движение на автомобила, без за това движение да е заплатена такса, собственикът/ водачът на лекия автомобил да няма право на възражение или жалба срещу определената му компенсаторна такса нито пред административния орган, нито пред съд?

4. Допустима ли е предвид Член 49, параграф 3 от ХОПЕС национална нормативна уредба, съгласно която размерът на годишната винетна такса да е в размер на 87лв. (45 евро), компенсаторната такса за движението на автомобила без да е заплатена предварително винетна такса да е в абсолютен размер от 70лв. (36 евро), а глобата да е в размер на 300лв. (съгласно чл.179, ал.3 от ЗДвП), без за определянето на размерът на компенсаторната такса и глобата да се вземат под внимание размерът на не заплатената такса, продължителността на нарушението, финансовото състояние на собственика на превозното средство или на нарушителя, качеството на предоставяната услуга от администрацията стопанисваща пътя (като качество на пътната настилка, възможност за безпрепятствено придвижване по пътя, маркировка и т.н.)?

Определението не подлежи на обжалване.

Препис от определението да се връчи на страните.

СЪДИЯ: